

še jaz v šolo hodila. Boš videl, da se ti bodo lepše zdele tvoje jaslice kakor vsake druge.

»Neki pobožen pater so podarili neki posvetni gospici, ki je prav rada igrala glasovir, jako lepo podobico božjega Deteta in ji naročili, da jo položi na glasovir tam, kjer igra. Gospica stori tako. Nehoté je morala večkrat videti podobico. Sčasoma se ji pa tako priljubi, da gostokrat preneha igranje, premišlja podobico ter začne govoriti: »O sladko Dete, koliko si storilo za me! Bilo si v največji revščini — jaz pa ljubim le prijetno življenje; ti si od začetka iskalo križ — jaz pa se vstrašim vsakega križa. Ti, o Jezus, si toliko storil in trpel za me — jaz pa tako malo storim in trpim za te!« In s solznimi očmi je začela moliti pred Jezuščkom. Tako premišljevanje se je večkrat ponavljalo — kmalu je bila pripravljena za Jezusa vse zapustiti, popolnoma se mu darovati; šla je v samostan.

»Oh, mama, kako je lep Jezušček v novih jaslicah!« vsklikne Binče.

»Kaj ne da«, pravijo mati, »prižgali homo lučice in pobožno molili o božičnih praznikih. Ako boš priden, kupila ti bom drugo leto večje jaslice; ali pa si jih boš že sam naredil. Le hiti rasti!«

Zdaj pa že bode Matevžek vojak.

I

Čičkov Matevžek pa Čičkova Rezika, e — oba sta bila takrat še majhna. Matevžek je znal komaj za silo hlačke obuti; Rezika pa je že v šolo hodila in ni znala brati le črešenj, nego tudi iz mašnih bukvic, kakor bi rezal. Pa prava junaka sta bila Čičkova: vedno sta tičala v sobi za mizo ali pečjo, da sta bila le doma. Drugi smo ju dražili, češ, da podpirata peč. In Smukov Šimen jima je celo rekel, da sta mevžasta in da Matevžek ni za nič, da ga ne bodo marali k vojakom i. dr. Včasih je Rezika odgovorila, češ, da bi rada bila na

prostem, kakor drugi, ko bi smela. Matevžek se je pa kisló obrnil pa molčal.

»Jej, jej, — glejte no! Čičkova vendar smeta jedenkrat k nam na trato«, zavpije Smukov Šimen tam izpod lipe, kjer smo se ravno zbrali k igri. Vsi se temu skoro začudimo. In ko jo primahata blizu nas, pa smo videli, kakšna sta! Bleda pa rmena, kakor tista trava, ki raste pod hlodom. Takoj začnemo burke vganjati in se norčevati iz njiju. Smukov Šimen nam pove nekaj na uho, in predno dospeta Čičkova do nas, pa jo zakrožimo vsak po svoje:

»Na peči sedita
Čičkova dvá,
Se kisló držita
Čičkova dvá.«

Pa takrat smo jo skupili. Gluha babica prikrevsa tja. Misleč, da so naša brljava teta, pa se skrijeva s Šimnom. Takrat so pa že javkali drugi. Šimen zavpije »beži«, pa steče. Po meni je že padalo. Jejmnasta, kako je ščemelo. Kar pozabiti nisem mogel tiste leskovke. Babica je vse dobro naklestila. Smukov jo je pa vendar le odnesel. In Čičkova sta tudi zbežala, čeprav jima ni bilo treba. Mislil sem že domov jo pobrisati. Kar zagledam Šimna. Čisto k lipi je prilezel na tisto stran, kjer je bila »koza« spravljená. Na drugi strani je prebirala gluha babica neko staro knjigo. Šimen se je vrtil tam, pa pokukal večkrat po babici. Jaz sem mu pravil s štorá, da se naj varuje, pa mi je dal vedeti z roko, da se ni bati, ker je gluha. In zdaj je začel peti tisto našo pesem:

»Fantiček, poliček,
Po vrtecu gre,
Se gleda pod noge,
'ma čevlje nove itd.«

Pa, šmentana kuga! Gluha babica je že lasala Šimna, kakor bi črešnje tresel. Šimen je cvilil, jokal, stokal, in ko sta z babico opravila, stekel domov kakor spodeni zajec. Doma je povedal, kako je bilo. Mati so se hudovali nad babico, češ, da ona nima pravice pretepati Šimna. Njegov oče so pa vedeli, da smo Čičkovima že večkrat jezljali, pa so vzeli brezovko in rekli: »Pride

kazen, čeprav s kruljevo nogo«, in Šimen je bil spet tepen. — Jaz pa ne čmrknil nisem doma. Predobro sem vedel, kaj bi me doletelo. Pa nesreča nikdar ne miruje, pravijo. Pa to je resnica! Doma so že vedeli, da sem jezljal. In leskovka! Jejhata . . . , pa saj menda ni treba še ugibati, kaj se je takrat zgodilo z menoj. No, dvojna leskovka na jeden dan — to me je poboljšalo. Smužkov Šimen nam je pa nekoč povedal tako-le: »Veste, Čičkovih ne smemo več dražiti. Naš oče so rekli, da sta revčka, ker imata hudo mačeho, ki jima ne privošči veselja, kakoršnega uživamo mi, da bi tekala po trati in igrala z nami.« Spogledali smo se takrat, pa sklenili, da bode zanaprej drugače.

II.

Lep majnikov dan je. Veselo prepevajo drobni ptički v cvetoči narodi. Čičkov Matevžek in Rezika hitita na bližnji holmec natrgat cvetlic za šmarnice. Ondi stoji bela kapelica, notri pa krasen kip Matere božje z detetom Jezuščkom v naročju.

»Dovolj bodi za danes cvetlic. Venček lahko iz teh-le spleteva, šopka pa napraviva iz tvojih«, reče Rezika Matevžku, ki trga cvetlice po solnčnatem brdu.

»Rezika, ne hodiva še domov«, zaprosi jo Matevžek užalosten.

Rezika: »Domov še ne greva. Preje pohitiva še v kapelico. Potoma pa natrgava še nekaj cvetlic, da okrasiva ondî Marijo in Jezuščka.«

Matevžek: »Hvala ti, sestrica. Jej, glej no, tám-le so lepe cvetlice. Po-nje grem.«

Rezika: »Pojdi! Jaz pa si uredim tč.«

Matevžek: »Rezika, ali slišiš! — Ujel sem živalico.«

Rezika: »Spusti jo, nič žalega ji ne stôri!«

Matevžek: »Ali vedel bi rad za njeno ime.«

Rezika: »Držiš li metuljčka?«

Matevžek: »Ne, nima takih kril! Z-z-z pravi, kadar leta. Veš, kakor kaka muha — joj, joj — boli, boli, Rezika!«

»Kaj ti je, bratec«, izusti Rezika ter steče k njemu. Matevžek joka.

Rezika: »Br, želô tičí v dlani; ah, bučelico si držal.«

Matevžek: »Pomagaj, pomagaj!«

Rezika: »Je že izruvano, žêlo. Čakaj, še prstí gôri, in več te ne bode bolelo.«

Rezika mu dene prsti na dlan in obveže roko z robcem. Potem sede ž njim v senco, ter ga tolaži, kakor zna le dobra sestra: »Še mičkeno te boli, kaj ne da! Vidiš, ko oni metuljček do sem prileti, pa te ne bode več bubalo.«

Matevžek še joka.

Rezika: »Matevžek, nekaj lepega sem slišala včeraj v šoli. Povem ti tisto. Ne boš več jokal?«

Matevžek: »Ne bom! Povej!«

Rezika: »Ko bi ti vedel, kako rada nas ima Marija, kako dobra je nam otrokom! Takrat, ko je bila v nebesa vzeta, postavil jo je Jezušček na prestol in jo kronal. Pa Marija mu je rekla: ‚To je vse lepo, moj Sin! Pa vedi, da moram še na zemljo k svojim otročičem, katere hočem še za angeljčke napraviti.‘ Ali ni to lepo?«

Matevžek vsklikne: »Marija!« In Rezika pristavi: »Naj bodeva tvoja otroka, predobra Mati!«

Potem stečeta v kapelico. Tam ovenčata Marijo in Jezuščka, molita prisrčno, da jima kar solza lesketa v nedolžnih očesih in nato odideta domov.

Rezika: »Kaj ne, sedaj te ne boli več?«

Matevžek: »Ne! Z-z-z pravi.«

Rezika: »Bučelica.«

Matevžek: »Bučelica, da! Veš, Rezika, kar tisto dajva zapeti.«

Rezika: »Na hribčku?«

Matevžek: »Da, ‚Na hribčku‘. Začniva:

Na hribčku stanuješ,
V nebesih kraljuješ;
Le prosi Marija,
Oj prosi za nas!«

In ko izpojeta, pa spet od kraja začneta.

»Oj, da bi smela spet na grič«, reče Matevžek na domačem vrtu pri kozolcu.

»Ali te še kaj boli?« praša Rezika.

»Nič! Ne pozna se pa tudi nič. Nikar ne povejva doma, da me je pičila bučelica, veš!« dé spet Matevžek. In ko mu sestra zatrdi, da ne bode pravila starišem o nesreči, pa jo popraša:

»Ali sem kaj rdeč?«

Rezika: »Kakor piruh!«

Matevžek: »Da naju sedaj vidi Smukov Šimen, pa bi drugače govoril. Tako sem pa močan in skočen, da bi kar v nebesa skočil.«

Oba se zasmějeta, tam pod kozolcem pa se smeje tretji. Njun oče so, ki so slišali ta govor. »Pridita, otroka, v očetovo naročje«, zakličejo.

Oba stečeta k očetu in jih objameta.

»Kam te je pičila bučelica, Matevžek?« prašajo oče.

»Oh, oče!« vsklikneta oba, Matevžek pa pokaže dlan roke.

»Nič se ne bojta. Vajin oče ljubi svoja otroka in želi, da sta vesela«, rekó oče.

Rezika: »Pustite naju tedaj večkrat h kapelici.«
Oče pritrldijo.

Matevžek: »Zdaj sem pa spet tako vesel, da sam ne vem, kako.«

Rezika: »Jaz tudi.«

Vsi gredó v hišo. Oče dajo vsakemu kos kruha z medom namazanega in rečejo: »Da bosta vedela, kdaj je Matevžka bučelica pičila.« Oba se veselja smejeta in nazadnje zapojeta pesem »o petelinčku« tako lepo, da so sami oče rekli, naj začneta spet od kraja; in otroka zapojeta spet:

»Petelinček lepo poje,
'ma pri sebi picke svoje.
Petelinček razkopuje,
Da se mladim prikupuje;
Picke svoje prepeljuje,
Srce moje zveseljuje.

Petelinček lepo poje,
'ma pri sebi picke svoje.
Le zapojmo tud' mi radi.
Ker smo vsi veseli, mladi.
Da b' b'li zdravi in veseli,
Dolgo let na svet' živeli.«

Hm! Kaj mislite, da sta bila od sedaj naprej Čičkova zadnja pri nas otrocih? — Kaj še! Matevžku smo pustili, da je začel igro, če je le znal. Reziki smo pa ponudili najlepši zapeček tam pri štoru, zapeček Smukovega Šimna. Čičkova sta mislila, da ju imamo zato tako radi, ker sta postala rdeča ko piruh, odkar sta smela biti na prostem in so tudi sobo zračili. Pa, saj veste še menda, kaj nam je Šimen povedal! — Rezika je šepetala Matevžku: »Veš, bučelica naju je rešila.« —

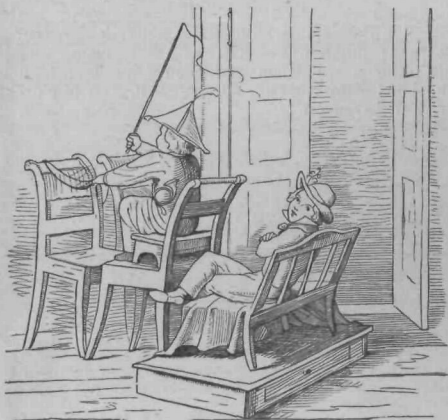
In ko smo se razšli, pa je pravil Smukov Šimen: »E, zdaj pa že bodo Matevžka vzeli k vojakom.« In — rac-biac! — pa smo bili spet dobre volje. *J. S.*

Na somenj!

Sokaj, pokaj bič,
Naj hiti konjič,
Naj hiti po cesti,
Saj je somenj v mestu.
Kar je treba nam,

Vse dobimo tam:
Muci beli
Trakec zlat —
Bomo deli
Ji na vrat;

Kužku pas s kraguljčki,
Da bi pel na glas,
Ko bo za metuljčki
Letal skozi vas;
Vsega tam je dosti.
Kar si človek poželi.
To na somnji se dobi!

Stanko pl. Orlovič.